

Broj: 01- /25
Sarajevo: 8. 5. 2025.godine

PREDSTAVNIČKI DOM
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
n/r predsjedavajućeg

PRIMLJENO: 08.05.2025			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01	50-1	1103	25

PREDMET: Zahtjev za održavanje hitne sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine sa tačkom dnevnog reda:

“Razmatranje podataka o etničkoj zastupljenosti zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine – uzroci i posljedice neprovođenja Ustava i zakona Bosne i Hercegovine kojima je utvrđena proporcionalna zastupljenosti konstitutivnih naroda i Ostalih u institucijama Bosne i Hercegovine“

I. Uvod

Na osnovu podataka o etničkoj zastupljenosti zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine koji su prikupljeni kao odgovor u pisanoj formi od strane institucija Bosne i Hercegovine na postavljena poslanička pitanja urađena je analiza tih podataka i predloženi zaključci kako bi se etnička struktura zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine vratila u okvire Ustava i zakona koji utvrđuju princip proporcionalne zastupljenosti.

Konkretni podaci o zastupljenosti konstitutivnih naroda i Ostalih na dan 20. decembra 2024. godine u institucijama Bosne i Hercegovine su nedvosmisleni, ali istovremeno i zabrinjavajući, a prikupljeni su od 71 institucije. Pet institucija nisu dostavile tražene podatke, a za tri su korišteni javno dostupni podaci iz 2023. godine.

Zabrinjavajuće je da se podaci o nacionalnoj strukturi zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine uopće ne ažuriraju, dok se ažuriraju podaci o spolnoj zastupljenosti.

Dvije institucije: BHANSA, koja ima skoro 500 zaposlenih i Sekretarijat Predsjedništva Bosne i Hercegovine skrivaju tražene podatke, jer ih nikada nisu javno ni objavile.

Ukratko, **od analiziranih 74 institucija, Bošnjaci su u debalansu u 62 institucije uzimajući u obzir broj koji im pripada prema zakonima Bosne i Hercegovine.** Posebno zabrinjava činjenica da je na višerangiranim pozicijama, koje su rukovodeće i bolje plaćene, Bošnjaka znatno manje, ali ih ima više na pozicijama zaposlenika sa srednjom stručnom spremom što zamagljuje ukupan broj zaposlenih i stvarno stanje. Nadalje, grubo su prekršeni Ustav Bosne i Hercegovine i državni zakoni u dijelu koji propisuje etničku strukturu rukovodilaca institucija, kako se može vidjeti iz priloženih tabela.

Dodatni problem je i taj što niti jedna državna institucija ne posjeduje tačne podatke o ukupnom broju imenovanih lica, državnih i policijskih službenika te zaposlenika, niti njihovu nacionalnu strukturu.

Agencija za državnu Službu Bosne i Hercegovine posjeduje određenu statistiku o državnim službenicima, ali ih, namjerno, više ne ažurira. Registar državnih službenika bi trebao biti uspostavljen sredinom 2025. godine, što predstavlja rok propisan izmjenama i dopunama

Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (član 62a.). Međutim, samo će određeni podaci iz registra biti javno objavljeni.

S obzirom na odgovore institucija o nacionalnoj zastupljenosti, kao i analizirajući podatke objavljene u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine o internom napredovanju unutar institucija Bosne i Hercegovine u 2023. i 2024. godini, **Bošnjaci su trenutno u većem i ozbiljnijem debalansu nego ranije. Ako se očiti trend nastavi i problem ostavi po strani, uskoro će biti nemoguće bilo šta popraviti. Problemu se mora hitno i sveobuhvatno pristupiti.**

Što se tiče zaposlenih iz reda Ostalih, **zabrinjavajuće je da broj rukovodećih državnih i policijskih službenika koji se izjašnjavaju kao Ostali nije ni blizu zakonom utvrđenoog broja**, kao i to da u mnogim institucijama nema niti jedan zaposleni iz reda Ostalih.

II Nacionalna struktura zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine na dan 20. 4. 2024.

Javnosti je poznato da je zastupljenost Bošnjaka i Ostalih u institucijama Bosne i Hercegovine već godinama unazad zabrinjavajuća. Većina rukovodilaca institucija ne poštuju niti Ustav ni zakone Bosne i Hercegovine kojima je jasno utvrđeno da u institucijama Bosne i Hercegovine mora biti osigurana odgovarajuća nacionalna zastupljenost državnih službenika i zaposlenika u skladu s nacionalnom strukturom stanovništva prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2013. godine.

Zastupljenost Bošnjaka u institucijama Bosne i Hercegovine znatno je manja od zakonom utvrđenog broja, a na rukovodećim i višerangiranim pozicijama ta **zastupljenost je katastrofalna**, što je jasno dokazuju sljedeći podaci navedeni u odgovorima na pitanja poslanika Jasmina Emrića:

U Regulatornoj agenciji za komunikacije Bosne i Hercegovine, u Regionalnom sektoru Banja Luka, od 22 zaposlene osobe **svi su Srbi**. U sektoru u Mostaru zaposleno je 12 osoba – 10 Hrvata i 2 Srbina. **Niti jedan Bošnjak!!! U posljednje dvije godine u Regulatornoj agenciji je zaposleno 15 Srba i samo jedan Bošnjak.** Računajući i sjedište u Sarajevu, u ovoj Agenciji je od ukupno 140 zaposlenih, znatno je više Srba nego Bošnjaka. Na najvažnijim pozicijama **pomoćnika direktora i sekretara Agencije od pet pozicija, samo je jedan Bošnjak.**

Kada smo kod institucija Bosne i Hercegovine koje imaju sjedište u Banja Luci, moramo istaći Institut za standardizaciju u kojem je zaposleno **65% Srba** i 19% Bošnjaka. U Institutu su oba rukovodeća državna službenika Srbi, a od pet šefova odjela četiri su Srbi, jedan Hrvat, **a niti jedan Bošnjak.**

Nadalje, u Agenciji za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine zaposleno je 63% Srba i svega 21% Bošnjaka. **U Upravi za indirektno oporezivanje zaposleno je 164 Srba više od zakonom utvrđenog broja, Hrvata je 121 više, dok je Ostalih 68 manje, a Bošnjaka je zaposleno manje za čak 217. U Regionalnom centru UIO BiH Mostar od 439 zaposlenih, Hrvata je čak 59%, a Bošnjaka svega 27%!**

Posebna je priča stanje u institucijama Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Mostaru, u kojima Bošnjaka ima što je moguće manje, a Hrvata i Srba što više.

U Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja 47% je Hrvata, 35% Srba i **Bošnjaka samo 18%.**

U Instituciji ombudsmena za zaštitu potrošača od devet zaposlenih, **sedam je Hrvata i samo jedan Bošnjak**. U Mostaru je sjedište Instituta za intelektualno vlasništvo u kojem je zaposleno 18 Hrvata, troje Srba, dva zaposlena se izjašnjavaju kao Neopredjeljeni, jedan je iz reda Ostalih i **“čak” dva Bošnjaka** od ukupno 26 zaposlenih! Prema popisu iz 2013. godine građana Bosne i Hercegovine koji su se izjasnili kao Neopredijeljeni ima 0,77%, a Bošnjaka 50,11%. U ispostavi ovog Instituta u Banja Luci, od šest zaposlenih, tri su Srbi i tri se izjašnjavaju kao “Neopredjeljeni”. **Ponovo niti jedan Bošnjak!** Od ukupno 45 zaposlenih u Institutu, Hrvata je 42%, Srba 20%, Ostalih i Neopredjeljenih 18% i svega 20% Bošnjaka. U ovom slučaju se **očigledno radi o ponižavanju Bošnjaka** koji se u državnim institucijama sa sjedištem u Mostaru zapošljavaju na nivou statističke greške. Prema Popisu iz 2013. godine, samo u Gradu Mostaru živi 46.752 ili 44,2 % Bošnjaka, a Hrvata neznatno više - 51.216 ili 48,4 %.

Navedeni podaci su, nažalost i jasan primjer diskriminacije i aparthejda Bošnjaka općenito u institucijama Bosne i Hercegovine, ali to nije sve.

Nažalost, ni stanje u institucijama sa sjedištem u Sarajevu nije puno bolje, iako u uglavnom gradu Bosne i Hercegovine živi i radi najveći broj Bošnjaka. Bilo bi logično da je barem tu situacija drugačija, ali nije.

U Uredu za veterinarstvo, čije sjedište je u Sarajevu, zaposlen je 41 Srbin, što procentualno iznosi čak 55% od ukupnog broja zaposlenih, dok je Bošnjaka samo 14, **odnosno svega 20%.**

U Upravi za zaštitu bilja (podaci iz 2023.) zaposleno je 19 Srba (73%), 3 Hrvata (11%) i **“čak” 4 Bošnjaka (19%)**. Prethodno navedene dvije institucije imaju status upravnih organizacija u sastavu Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine. **Broj zaposlenih Bošnjaka svele su na minimum, iako u skladu s članom 7. Zakona o upravi u svakoj instituciji Bosne i Hercegovine broj Bošnjaka mora biti za 60% više od Srba!**

Uprkos činjenici da je sjedište svih devet državnih ministarstava u Sarajevu, u njima je zaposleno **čak 201 Bošnjak manje**. Ministar Košarac namjerno nije dostavio odgovor za Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine. Prema podacima iz 2023. godine, u ovom ministarstvu zaposleno je više od 50% Srba. Članom 64. stav (1.) tačka a) i b) Zakona o parlamentarnom nadzoru („Službeni glasnik BiH“, br. 25/18) propisane su sankcije za neodgovaranje na poslanička pitanja, što ministra Košarac očito ne zabrinjava, pa svjesno krši zakone Bosne i Hercegovine. Ministar Nešić je za samo dvije godine u potpunosti promijenio nacionalnu strukturu zaposlenih u Ministarstvu sigurnosti, u kojem su za **dvije godine stalni radni odnos zasnovala 32 osobe (od toga je 28 Srba, odnosno 90%).**

Državni ministar finansija i trezora Srđan Amidžić je postupao na isti način kao Nešić i Košarac, pa su tako za dvije godine u Ministarstvu finansija, **od 31 novoupislenog, radni odnos zasnovala 23 osobe koje se izjašnjavaju kao Srbi**. Inače, u Ministarstvu finansija od 162 zaposlenih, Srba je 47%, a Bošnjaka samo 33%, odnosno 27 manje zaposlenih Bošnjaka od zakonom utvrđenog broja.

Ministar Davor Bunoza omogućio je da je u Ministarstvu pravde zaposlen gotovo jednak broj Hrvata i Bošnjaka, **iako u skladu s članom 7. Zakona o upravi u svakoj instituciji Bosne i Hercegovine broj Bošnjaka mora biti za 320% više od Hrvata.**

Sasvim suprotan primjer od navedenih, jeste Centralna banka u kojoj su godinama guverneri iz reda bošnjačkog naroda, koji su za razliku od HDZ-ovih i SNSD-ovih direktora poštovali i provodili Ustav i zakone Bosne i Hercegovine u pogledu proporcionalne nacionalne

zastupljenosti, pa je trenutno u Centralnoj banci od 360 zaposlenih, zaposleno **50% Bošnjaka, 31% Srba, 16% Hrvata i 3% Ostalih.**

Zakonima je propisano da struktura policijskih službenika u policijskim organima uopće odražava nacionalnu strukturu stanovništva Bosne i Hercegovine prema Popisu stanovništva iz 1991. godine. Prema ovom popisu, 7,9% stanovnika Bosne i Hercegovine izjasnili su se kao Ostali (**Jugosloveni 5,54%, Ostali i drugi 2,36%**), Bošnjaci – 43,5 %, Srbi - 31,2 % i Hrvati - 17,4 %.

III Agencija za državnu službu, provođenje konkursa i „loši kandidati Bošnjaci“

U Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine, čije sjedište je također u Sarajevu, trenutno je zaposleno 30% Hrvata, odnosno 100% više od zakonom utvrđenog broja. Srba je 37%, a Bošnjaka samo 26%. **Od 5 šefova odjela, četiri su Srbina i jedan Hrvat, dakle nijedan Bošnjak.** Pardoksalno je da Agencija za državnu službu sama krši zakone ove države, a morala bi voditi računa o tome da ostale državne institucije poštuju važeće zakone, uključujući i odredbe o proporcionalnoj zastupljenosti državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine i o tome informirati Parlamentarnu skupštinu i Vijeće ministara.

Posebno je poražavajući podatak da je u posljednje dvije godine od 20 pomoćnika ministara i direktora u stalni radni odnos primljeno **samo tri Bošnjaka, a čak 11 Srba i šest Hrvata, što znači da je zaposleno Srba četiri puta više od Bošnjaka i da je Hrvata duplo više od Bošnjaka.** Izgleda da za **najvažnije rukovodeće pozicije u državnoj službi “jednostavno nema dovoljno dobrih kandidata Bošnjaka”**, bar tako su procijenile “objektivne” konkursne komisije koje imenuje Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.

U posljednje dvije godine u Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine stalni radni odnos je zasnovalo 19 državnih službenika, od čega je čak **15 Srba i svega tri Bošnjaka, a u Ministarstvu finansija i trezora od 25, zaposleno je 16 Srba i pet Bošnjaka.**

Sramotno je da je na **rukovodećim pozicijama svega petina Bošnjaka**, pa tako je u Ministarstvu sigurnosti od devet rukovodećih državnih službenika, pet Srba, dva Hrvata i dva Bošnjaka. U Ministarstvu komunikacija i prometa, od šest rukovodećih službenika, svega je jedan Bošnjak. U Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara, od pet rukovodećih službenika, samo je jedan Bošnjak, itd.

Naravno da ovakve brojke nisu slučajne, niti su Bošnjaci nedovoljno stručni i obrazovani da bi, u zakonom utvrđenom broju, radili na rukovodećim pozicijama u državnoj službi. Ova diskriminacija je rezultat rada konkursnih komisija koje je imenovala direktorica Agencije za državnu službu Anita Markić, u saradnji sa Robertom Vidovićem, generalnim sekretarom Vijeća ministara, jer je njihov prevashodni cilj da se imenuje što manji broj Bošnjaka na rukovodeće pozicije. Za članove konkursnih komisija u posljednje dvije godine imenovano je oko 70% Srba i Hrvata i to onih u koje direktorica Markić i sekretar Vidović imaju potpuno povjerenje. Što se tiče Bošnjaka, u komisije za izbor rukovodećih državnih službenika su imenovani prvenstveno oni koji su u prijateljskom odnosima sa Robertom Vidovićem, a radi se o Bošnjacima kojima uopće nije sporno da su članovi u tri ili četiri komisije koje su predložile isključivo Srbe ili Hrvate kao najbolje kandidate za rukovodeće pozicije.

Svi ovi podaci nesporno potvrđuju činjenicu da su Bošnjaci grubo diskriminirani u institucijama Bosne i Hercegovine i da je ovakvo stanje posljedica sinhroniziranih aktivnosti koje imaju za cilj da Hrvatima i Srbima pripadne puno više nego što je utvrđeno Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine, a dobijaju pozicije koje pripadaju upravo Bošnjacima.

IV Rukovodioci 28 institucija Bosne i Hercegovine koje imenuje Vijeće ministra BiH

Vijeće ministra Bosne i Hercegovine imenuje 27 direktora i jednog generalnog sekretara da rukovode institucijama Bosne i Hercegovine. Radi se o pozicijama za koje je Vijeće ministara mora izvršiti imenovanja u skladu s proporcionalnom nacionalnom strukturom u Bosni i Hercegovini, jer su ovo institucije koje imaju samo direktora ili, eventualno, direktora i jednog zamjenika, tako da nema nikakvog osnova za paritetna imenovanja ili bilo koji drugi način imenovanja izuzev principa proporcionalnosti.

Trenutno je **od 28 pozicija** (27 direktora i jedan generalni sekretar), imenovano **svega šest Bošnjaka (21,4%)**, 12 Srba (42,9%) i 10 Hrvata (35,7%). Od 28 direktorskih pozicija, **Bošnjaka mora biti 14 (trenutno je osam manje)**, Srba mora biti devet (trenutno je tri više), Hrvata mora biti četiri (trenutno je šest više) i **Ostalih mora biti jedan (trenutno ih nema imenovanih)**.

Članom 2. i 3. Zakona o zabrani diskriminacije ("Sl. glasnik BiH", broj 59/09 i 16/16) propisano je da će se neposrednom diskriminacijom smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje ili ograničavanje prema grupi lica na osnovu njihove etničke pripadnosti, koje ima za posljedicu da se bilo kojoj grupi lica **onemogućiti ostvarivanje prava na ravnopravnoj osnovi**.

Nesporno je da su Bošnjaci kao etnička grupa grubo diskriminirani, jer u Bosni i Hercegovini ima 50,11% Bošnjaka, a na direktorskim pozicijama ih je svega 21%.

Od ukupno **4.081** zaposlenog u 28 institucija, **Bošnjaci** rukovode institucijama koje imaju **339 zaposlenih odnosno 8%**. Srbi i Hrvati rukovode institucijama koje imaju 3.742 zaposlenih odnosno 92%.

Budžet 28 institucija za 2024. godinu je iznosio **330 miliona KM**. **Bošnjaci** rukovode sa šest institucija koje imaju budžet u iznosu od **51 milion KM odnosno 15%**, a Srbi i Hrvati rukovode sa 22 institucije koje imaju budžet u iznosu od **279 miliona KM odnosno 85%**.

V Rezime i zahtjev za hitnu sjednica

Problemu debalansa Bošnjaka i Ostalih u institucijama na nivou države Bosne i Hercegovine mora se hitno i sveobuhvatno pristupiti. Neki od mogućih koraka su sljedeći:

- Insistirati na dosljednom provođenju Ustava Bosne i Hercegovine i zakona Bosne i Hercegovine po pitanju nacionalne zastupljenosti.

- Insistirati na proporcionalnosti po pitanju nacionalne strukture državnih službenika i zaposlenika u institucijama Bosne i Hercegovine, u skladu s članom 7. Zakona o upravi i Odlukom Ustavnog suda u predmetu „Ljubić“, te drugim zakonima Bosne i Hercegovine.
- Hitno zaustaviti sadašnju praksu zapošljavanja, a u skladu s Mišljenjem pravde Bosne i Hercegovine, broj 08-02-4-2673/13 od 25. marta 2013. godine: **„Prioritetno bi trebalo primati one kandidate koji pripadaju narodu koji nije dovoljno zastupljen u strukturi zaposlenika poslodavca“**. Ključnu ulogu u tome imaju Upravni inspektorat Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine i Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.
- Upravni inspektorat Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine ima ovlasti da naloži institucijama Bosne i Hercegovine da postupaju u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine po pitanju nacionalne zastupljenosti i da zaustave zapošljavanje na štetu Bošnjaka, a ne da svoj nerad pravda tim „da se zapošljavaju najsposobniji“. Na to ga obavezuju relevantni zakoni, a smjernicu mu daje gore navedeno Mišljenje pravde Bosne i Hercegovine broj 08-02-4-2673/13 od 25. marta 2013. godine.
- S obzirom na trenutno stanje, proizlazi da se na konkurse za zapošljavanje u državnoj službi na nivou države Bosne i Hercegovine ne prijavljuju kvalitetni kandidati koji se izjašnjavaju kao Bošnjaci i Ostali, a posebno za najviše i najbolje plaćene pozicije u državnoj službi (sekretare sa posebnim zadatkom, rukovodeće državne službenike i šefove odjela). **Za Bošnjake i Ostale su rezervirane najniže pozicije u državnoj službi i one sa srednjom stručnom spremom.**
- Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine mora prestati sa imenovanjem isključivo podobnih članova komisija za provođenje konkursa za zapošljavanje u državnoj službi. Imenovanje tri od pet članova komisija se provodi bez ikakvih utvrđenih kriterija, pa se događa da se podobni kadrovi imenuju u komisije čak sedam do deset puta u toku godine. Preostala dva člana komisije imenuje institucija u kojoj je neko mjesto upražnjeno, a rezultat je da na mjestu rukovodilaca institucija ima najmanje Bošnjaka.
- Uvesti sistem automatskog upravljanja imenovanja članova komisije (CMS) za provođenje javnih konkursa Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine.
- Povećati javni nadzor nad provođenjem javnih i internih konkursa za državne/policijske službenike, kao i nad zapošljavanjem zaposlenika sa srednjom stručnom spremom.

Krajnje je vrijeme da se hitno zaustavi dosadašnja praksa nezakonitog rada konkursnih komisija i **uspostavi moratorij na zapošljavanje i imenovanja** u institucijama. Mora se odmah utvrditi stvarno stanje nacionalne zastupljenosti u svim institucijama i zahtijevati dosljedno provođenje Ustava i zakona Bosne i Hercegovine po pitanju proporcionalne nacionalne zastupljenosti u institucijama na državnom nivou.

Članom 7. Zakon o upravi jasno je utvrđeno : „**U organima uprave osigurava se odgovarajuća nacionalna zastupljenost državnih službenika i zaposlenika u skladu sa nacionalnom strukturom stanovništva, a prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini**“. Rukovodioci institucija koji očigledno i svjesno ne poštuju zakonske

odredbe o proporcionalnoj nacionalnoj zastupljenosti morali bi snositi odgovornost za nezakoniti rad.

Zakonom o parlamentarnom nadzoru utvrđeno je da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, posredstvom parlamentarnih domova, provodi nadzor s ciljem unaprjeđenja odgovornosti i preventivne zaštite nezakonitog djelovanja. U kojoj mjeri se postupa protivno članu 7. Zakona o upravi govora i sljedeći podaci:

U devet ministarstava i njihovim upravnim organizacijama, od ukupno 2.121 zaposlene osobe, **zaposleno je čak 201 Bošnjak manje od zakonom utvrđenog broja, Srba je 145 više, Hrvata je 63 više i sedam Ostalih je manje.**

U pet institucija koje imaju sjedište u Mostaru od **130 zaposlenih, Hrvata je čak 43%, Srba je 23%, Bošnjaka je svega 25% i Ostalih je 8%.**

U Upravi za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine **zaposleno je 164 Srba više** od zakonom utvrđenog broja, **Hrvata je 121 više, dok je Ostalih 68 manje, a Bošnjaka je zaposleno manje za čak 217.** U Regionalnom centru Mostar UIO BiH od 439 zaposlenih, **Hrvata je čak 59%, a Bošnjaka svega 27%!**

U sedam policijskih agencija Bosne i Hercegovine **zaposleno je čak 249 Ostalih manje od zakonom utvrđenog broja, Srba je 122 više, Hrvata je 102 više i Bošnjaka je više za 26 zaposlenih.**

U cilju prevazilažnje postojećeg stanja i sprječavanja debalansa u bilo kojoj instituciji na štetu Srba, Hrvata, Bošnjaka i Ostalih, na hitnoj sjednici Predstavničkog doma predložićemo adekvatne zaključke radi hitnog zaustavljanja zapošljavanja koje je suprotno principu proporcionalne zastupljenosti i dosadašnje prakse imenovanja, te neobjektivnog rada konkursnih komisija.

Na hitnoj sjednici Predstavničkog doma, u skladu s članom 11. stav 2. Zakona o parlamentarnom nadzoru, potrebno je da svi pozvani, u okviru svojih ovlaštenja, daju informacije i odgovore na pitanja zastupnika.

Napominjemo da je članom 11. stav (4) Zakona o parlamentarnom nadzoru propisano da je pozvano lice obavezno pismenim putem obavijestiti tijelo koje provodi parlamentarni nadzor o razlozima spriječenosti prisustvu najkasnije 48 sati prije početka sjednice.

Na hitnu sjednicu Predstavničkog doma potrebno je pozvati:

- Borjanu Krišto, predsjedavajuću Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,
- sve ministre u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine,
- Anitu Markić, direktoricu Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine,
- Roberta Vidovića, generalnog sekretara Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,
- Josipa Merdžu, direktora Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine,
- Zorana Tegeltiju, direktora Uprave za indirektno oporezivanje BiH,
- Darka Milinovića, direktora Regulatorne agencije za komunikacije BiH,
- Sinišu Perkovića, Upravnika zavoda za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine,
- Zorana Đerića, generalnog sekretara Predsjedništva BiH,
- Mirka Kuprešakovića, direktora Granične policije BiH,

- Emira Mehmedovića, glavnog Upravnog inspektora Bosne i Hercegovine.

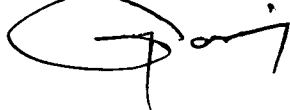
Molimo da se termin hitne sjednice zakaže uz konsultacije sa Vijećem ministara kako bi sjednici obavezno prisustvovali predsjedavajuća Vijeća ministara, svi ministri i ostali koji su pozvani, kao i da se svim pozvanim dostavi ovaj zahtjev i materijali za sjednicu.

U prilogu zahtjeva prilažemo sljedeće materijale: 1. Pregled imenovanih direktora u 28 institucija Bosne i Hercegovine (proporcionalno imenovanje direktora i zamjenika); 2. Pregled nacionalne strukture zaposlenih u 74 institucija Bosne i Hercegovine na dan 20.12.2024. ; 3. Pregled imenovanih direktora u 21. instituciji Bosne i Hercegovine (paritetno imenovanje direktora i zamjenika); 4. Spisak propisa države Bosne i Hercegovine kojima je utvrđena proporcionalna nacionalna zastupljenost u institucijama Bosne i Hercegovine.

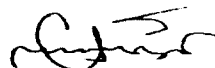
Zahtjev za hitnu sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine podnosi pet zastupnika Predstavničkog doma, čime je ispunjen uslov za održavanjem hitne sjednice utvrđen članom 68. Poslovnika Predstavničkog doma.

Zastupnici:

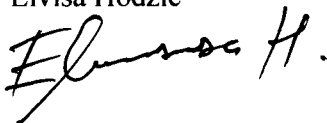
Jasmin Emrić

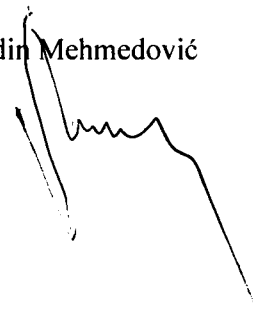
Ermina Salkičević-Dizdarević

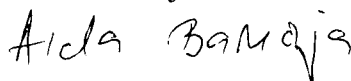
Elvisa Hodžić

Šemsudin Mehmedović

Aida Baručija

**Institucije Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Republici Srpskoj-
nacionalna struktura zaposlenih na dan 20.12.2024.**

Član 7. Zakona o upravi: „U organima uprave osigurava se odgovarajuća nacionalna zastupljenost državnih službenika i zaposlenika u skladu sa nacionalnom strukturom stanovništva, a prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini“. Posljednji Popis stanovništva u Bosni i Hercegovini je iz 2013. godine - 50,11% Bošnjaka, 30,78% Srba, 15,43% Hrvata i 3,68 Ostalih.

Red. Br.	Naziv institucije Bosne i Hercegovine	Bošnjak		Srbin		Hrvat		Ostali		Zaposleno manje/ više od zakonom utvrđenog broja
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
1.	Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine	867	40%	830	38%	455	21%	11	0.5%	B-217 S+164 H+121 O-69
2.	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH	57	36%	69	44%	22	14%	11	7%	B-23 S+20 H-2 O+5
3.	Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine	7	14%	39	77%	3	6%	2	4%	B-19 S+23 H-5 O-0
4.	Regulatorni odbor željeznica Bosne i Hercegovine	3	21%	4	29%	2	14%	5	36%	B-4 S-0 H-0 O+4
5.	Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine	4	21%	12	63%	3	16%	0	0%	B-5 S+6 H-0 O-1
6.	Agencija za lijekove Bosne i Hercegovine	39	40%	47	48%	5	5%	7	7%	B-10 S+17 H-10 O+3
7.	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine	8	36%	9	41%	4	18%	1	5%	B-3 S+2 H+1 O-0
8.	Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine	7	19%	24	65%	4	11%	2	5%	B-11 S+13 H-2 O+1
9.	Komisija za koncesije Bosne i Hercegovine	3	30%	5	50%	2	20%	0	0%	B-2 S+2 H-0 O-0
10.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine	14	44%	11	34%	5	16%	2	6%	B-2 S+1 H-0 O+1
11.	Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine	97	34%	118	41%	45	16%	24	8%	B-45 S+30 H+1 O+13

Red. Br.	Naziv institucije Bosne i Hercegovine	Bošnjak		Srbin		Hrvat		Ostali		Zaposlenih-manje/ više od zakonom utvrđenog broja
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
12.	Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini	58	39%	59	40%	28	19%	3	2%	B-16 S+13 H+5 O-2
13.	Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine	1	12%	6	75%	1	12%	0	0%	B-3 S+3 H-0 O-0
	Ukupno zaposleno u 13 institucija – 3.045	1.165	38,30%	1.233	40,50%	579	19,00%	68	2,20%	-361 S+296 H+109 O-44

U 13 državnih institucija čije sjedište je u Republici Srpskoj, od 3.045 ukupno zaposlenih samo je 1.165 osoba bošnjačke nacionalnosti ili 38,30 %. Uzimajući u obzir odredbe člana 7. Zakona o upravi, **Bošnjaka je manje na 361 poziciji ili 23,60 % manje od zakonom utvrđenog broja.**

Zaposleno je 1.233 osobe srpske nacionalnosti odnosno 40,50%, **što znači da je Srba više na 296 pozicija** odnosno 31,60% više od zakonom utvrđenog broja.

Zaposleno je 579 osoba hrvatske nacionalnosti odnosno 19,00%, **što znači da je Hrvata više na 109 pozicija** odnosno 23,20 % više od zakonom utvrđenog broja.

Zaposleno je 68 osoba iz reda Ostalih/Neopredijeljenih odnosno 2,20%, **što znači da je Ostalih/Neopredijeljenih manje na 44 pozicije** odnosno 39,30% manje od zakonom utvrđenog broja

**Institucije Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Mostaru*-
nacionalna struktura zaposlenih na dan 20.12.2024.**

Član 7. Zakona o upravi: „U organima uprave osigurava se odgovarajuća nacionalna zastupljenost državnih službenika i zaposlenika u skladu sa nacionalnom strukturom stanovništva, a prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini“. Posljednji Popis stanovništva u Bosni i Hercegovini je iz 2013. godine - 50,11% Bošnjaka, 30,78% Srba, 15,43% Hrvata i 3,68 Ostalih.

R. br.	Naziv institucije Bosne i Hercegovine	Bošnjak		Srbin		Hrvat		Ostali		Zaposlenih manje/ više od zakonom utvrđenog broja
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
1.	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine	7	28%	8	32%	9	36%	1	4%	B-5 S-0 H+5 O-0
2.	Centar za informiranje Bosne i Hercegovine	3	18%	6	35%	8	47%	0	0%	B-5 S+1 H+5 O-1
3.	Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine	13	38%	6	18%	13	38%	2	6%	B-4 S-4 H+8 O+1
4.	Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine	9	20%	9	20%	19	42%	8	18%	B-13 S-5 H+12 O-6
5.	Institucija ombudsmena za zaštitu potrošača u Bosni i Hercegovini	1	11%	1	11%	7	78%	0	0%	B-3 S-2 H+6 O-0
	Ukupno zaposlenih u 5 institucija - 130	33	25%	30	23%	56	43%	11	8%	B-32 S-10 H+36 O+6

**Nedostaju podaci za Agenciju za pružanje usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine (BHANSA), koja nikada nije objavila podatke o nacionalnoj strukturi zaposlenih, a koja zapošljava 488 osoba (veb stranica BHANSA-e: <https://www.bhansa.gov.ba/bs/bhansa-u-brojevim>).*

U pet državnih institucija čije sjedište je u Mostaru, od 130 ukupno zaposlenih samo je 33 osobe bošnjačke nacionalnosti ili 25 %.
Uzimajući u obzir odredbe člana 7. Zakona o upravi, **Bošnjaka je manje na 32 poziciji ili 49 % manje od zakonom utvrđenog broja.**

Zaposleno je 56 osoba hrvatske nacionalnosti odnosno 43%, što znači da je **Hrvata više za 36 pozicija odnosno 179 % više od zakonom utvrđenog broja!**

Zaposleno je 30 osoba srpske nacionalnosti odnosno 23%, što znači da je **Srba manje na 10 pozicija odnosno 25% manje od zakonom utvrđenog broja.**

Zaposleno je 11 osoba iz reda Ostalih/Neopredijeljenih odnosno 8%, što znači da je **Ostalih/Neopredijeljenih više na šest pozicija odnosno 130% više od zakonom utvrđenog broja.**

**Institucije Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Sarajevu*-
nacionalna struktura zaposlenih na dan 20.12.2024.**

Član 7. Zakona o upravi: „U organima uprave osigurava se odgovarajuća nacionalna zastupljenost državnih službenika i zaposlenika u skladu sa nacionalnom strukturom stanovništva, a prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini“. Posljednji Popis stanovništva u Bosni i Hercegovini je iz 2013. godine - 50,11% Bošnjaka, 30,78% Srba, 15,43% Hrvata i 3,68 Ostalih.

R. br.	Naziv institucije Bosne i Hercegovine	Bošnjak		Srbin		Hrvat		Ostali		Zaposleno manje/ više od zakonom utvrđenog broja
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
1.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine	68	37%	91	50%	20	11%	1	0.6%	B-22 S+36 H-8 O-6
2.	Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine	59	43%	49	36%	26	19%	3	2%	B-10 S+7 H+5 O-2
3.	Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine	54	33%	77	47%	27	17%	4	2%	B- 27 S+27 H+2 O-2
4.	Ministarstvo za ljudska prava Bosne i Hercegovine	73	53%	38	27%	18	13%	9	6%	B+4 S-4 H-3 O+4
5.	Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine	37	39%	38	40%	17	18%	2	2%	B-10 S+9 H+2 O-1
6.	Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine	75	39%	52	27%	62	32%	5	3%	B-22 S-8 H+32 O-2
7.	Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine	75	39%	82	43%	30	16%	5	2%	B-21 S+23 H+1 O-2
8.	Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine	228	47%	154	32%	92	19%	8	2%	B-13 S+6 H+17 O-10
9.	Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine	127	49%	83	32%	49	19%	0	0%	B-3 S+3 H+9 O-9
10.	Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine	6	46%	4	31%	3	23%	0	0%	B-0 S-0 H+1 O-0
12.	Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH	4	44%	4	44%	1	11%	0	0%	B-0 S+1 H-0 O-0

R. br.	Naziv institucije Bosne i Hercegovine	Bošnjak		Srbin		Hrvat		Ostali		Zaposleno manje/ više od zakonom utvrđenog broja
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
13.	Agencija za osiguranje Bosne i Hercegovine	8	67%	2	17%	1	8%	1	8%	B+2 S-2 H-1 O-0
14.	Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine	15	20%	41	55%	14	19%	4	5%	B-22 S+18 H+3 O-1
15.	Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja	4	19%	19	73%	3	11%	0	0%	B-9 S+11 H-1 O-0
16.	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH	8	53%	5	33%	2	13%	0	0%	B-0 S-0 H-0 O-1
17.	Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine	7	26%	10	37%	8	30%	2	7%	B-6 S+2 H+4 O+1
18.	Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine	12	52%	4	17%	7	30%	0	0%	B+0 S-3 H+3 O-1
19.	Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine	8	40%	7	35%	4	20%	1	5%	B-2 S+1 H+1 O-0
20.	Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine	14	47%	11	37%	4	13%	1	3%	B-1 S+2 H-0 O-0
21.	Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	40	37%	33	30%	24	22%	12	11%	B-15 S-0 H+7 O+8
22.	Agencija za zaštitu ličnih podataka Bosne i Hercegovine	9	33%	9	33%	7	26%	2	7%	B-5 S+1 H+3 O+1
23.	Agencija za unapređenje stranih investicija u Bosni i Hercegovini	11	35%	14	45%	5	16%	1	3%	B-4 S+4 H-0 O-0
24.	Arhiv Bosne i Hercegovine	8	36%	9	41%	4	18%	1	4%	B-3 S+2 H-0 O-0
25.	Centralna banka Bosne i Hercegovine	181	50%	110	31%	56	16%	12	3%	B-0 S-0 O-0 O-1
26.	Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine	34	46%	21	28%	15	20%	5	4%	B-3 S-2 H+4 O+1

R. br.	Naziv institucije Bosne i Hercegovine	Bošnjak		Srbin		Hrvat		Ostali		Zaposleno manje/ više od zakonom utvrđenog broja
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
27.	Direkcija za evropske integracije Bosne i Hercegovine	45	46%	30	31%	16	16%	6	6%	B-3 S-0 H+1 O+2
28.	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost Bosne i Hercegovine	10	48%	8	38%	3	14%	0	0%	B-0 S+1 H-0 O-0
29.	Fonda za povratak Bosne i Hercegovine	3	25%	6	50%	0	0%	3	25%	B-3 S+2 H-2 O+2
30.	Institucija ombdusmen za ljudska prava Bosne i Hercegovine	27	41%	24	37%	14	21%	0	0%	B-6 S+4 H+4 O-2
31.	Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine	5	25%	7	35%	7	35%	1	5%	B-5 S+1 H+4 O-0
32.	Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine	29	51%	20	35%	3	5%	4	7%	B+1 S+3 H-6 O+2
33.	Institut za nestale osobe Bosne i Hercegovine	23	48%	15	31%	10	21%	0	0%	B-1 S-0 H+3 O-2
34.	Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine	13	52%	7	28%	4	16%	1	4%	B-0 S-1 H-0 O-0
35.	Nezavisni odbor sistema u Bosni i Hercegovini	36	44%	30	37%	13	16%	3	4%	B-5 S+5 H-0 O-0
36.	Odbor državne službe za žalbe	3	43%	2	29%	2	29%	0	0%	B-0 S-0 H+1 O-0
37.	Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine	9	41%	7	32%	6	27%	0	0%	B-2 S-0 H+3 O-1
38.	Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine	48	34%	57	41%	24	17%	11	8%	B-22 S+14 H+2 O+6
39.	Sekretarijat Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine	87	47%	59	31%	35	19%	5	3%	B-6 S+2 H+6 O-2
40.	Sekretarijat Ustavnog suda Bosne i Hercegovine	49	50%	23	23%	17	17%	9	9%	B-0 S-7 H+2 O+5

R. br.	Naziv institucije Bosne i Hercegovine	Bošnjak		Srbin		Hrvat		Ostali		Zaposlenih- manje/ više od zakonom utvrđenog broja
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
41.	Služba za zajedničke poslove institucija Bosne i Hercegovine	213	44%	168	34%	77	16%	32	6%	B-33 S+17 H+1 O+14
42.	Sud Bosne i Hercegovine	114	56%	48	24%	26	13%	15	7%	B+12 S-14 H-5 O+7
43.	Tužilaštvo Bosne i Hercegovine	125	53%	67	28%	31	13%	13	5%	B+7 S-6 H-5 O+4
44.	Ured koordinatora za reformu javne uprave Bosne i Hercegovine	17	45%	11	29%	8	21%	2	5%	B-2 S-1 H+2 O-1
45.	Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine	29	43%	23	34%	14	21%	1	1%	B-5 S+2 H+4 O-1
46.	Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine	10	45%	9	41%	3	14%	0	0%	B-1 S+2 H-0 O-1
47.	Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine	48	55%	16	18%	10	11%	14	16%	B+4 S-11 H-4 O+11
48.	Generalni sekretarijat Vijeća ministara Bosne i Hercegovine	19	36%	16	31%	16	31%	1	2%	B-7 S-0 H+8 O-1
49.	Agencija za antidoping kontrolu Bosne i Hercegovine	3	50%	0	0%	2	33%	1	17%	B-0 S-2 H+1 O+1
	Ukupno zaposlenih u 49 institucija 4.791	2.130	44,50%	1.620	33,80%	840	17,50%	201	4,20%	B-270 S+145 H+100 O+25

** Nedostaju podaci za Sekretarijat Predsjedništva Bosne i Hercegovine, koje nikada nije objavilo podatke o nacionalnoj strukturi zaposlenih.*

U 49 državnih institucija čije sjedište je u Sarajevu, od 4.791 ukupno zaposlenih samo je 2.130 osoba bošnjačke nacionalnosti ili 44,50 %. Uzimajući u obzir odredbe člana 7. Zakona o upravi, Bošnjaka je **manje na 270 pozicija ili 11,30 % manje od zakonom utvrđenog broja.**

Zaposleno je 840 osoba hrvatske nacionalnosti odnosno 17,50%, što znači da je Hrvata više na 100 pozicija odnosno 13,60 % više od zakonom utvrđenog broja.

Zaposleno je 1.620 osoba srpske nacionalnosti odnosno 33,80%, što znači da je Srba više na 145 pozicija odnosno 10% više od zakonom utvrđenog broja.

Zaposleno je 201 osoba iz reda Ostalih/Neopredijeljenih odnosno 4,20%, što znači da je Ostalih/Neopredijeljenih više na 25 pozicija odnosno 14% više od zakonom utvrđenog broja

**Policijski organi Bosne i Hercegovine – nacionalna struktura policijskih i državnih službenika te zaposlenika na dan
20.12.2024.**

Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine (Član 4.): „Struktura policijskih službenika u policijskim organima uopće odražava nacionalnu strukturu stanovništva BiH prema popisu stanovništva iz 1991. godine”.

Prema Popisu stanovništva iz 1991. u Bosni i Hercegovini je bilo 43,5% Bošnjaka, 31,2% Srba, 17,4% Hrvata i 7,9 % Ostalih (Jugosloveni 5,54%, Ostali i drugi 2,36%).

R. br.	Naziv policijskog organa Bosne i Hercegovine	Bošnjak		Srbin		Hrvat		Ostali		Zaposlenih- manje/ više od zakonom utvrđenog broja
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
1.	Granična policija Bosne i Hercegovine	840	41%	633	32%	472	24%	43	2%	B-24 S+13 H+126 O-115
2.	Državna agencija za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine	306	41%	313	42%	123	17%	2	0.3%	B-17 S+80 H-6 O-57
3	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine	434	54%	254	31%	116	14%	6	0.7%	B+82 S+1 H-25 O-58
4	Agencija za policijsku podršku Bosne i Hercegovine	19	54%	9	26%	6	17%	1	3%	B+4 S-2 H-0 O-2
5	Služba za poslove sa strancima Bosne i Hercegovine	95	40%	100	43%	37	16%	3	1%	B-7 S+27 H-4 O-16
6	Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja Bosne i Hercegovine	7	26%	15	55%	3	11%	2	7%	B-5 S+7 H-2 O-0
7.	Agencija za školovanje i stručno usvršavanje kadrova Bosne i Hercegovine	13	29%	10	22%	20	44%	2	4%	B-7 S-4 H+12 O-2
	Ukupno zaposleno u 7 institucija – 3.884	1.714	44,10%	1.334	34,30%	777	20,00%	59	1.50%	B+26 S+122 H+102 O-249

U sedam policijskih organa, od 127 ukupno zaposlenih je 1.714 osoba bošnjačke nacionalnosti ili 44,10 %. Uzimajući u obzir odredbe člana 4. Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine, **Bošnjaka je više na 26 pozicija ili 1,50 % više od zakonom utvrđenog broja.**

Zaposleno je 1.334 osobe srpske nacionalnosti odnosno 34,30%, što znači da je **Srba više na 122 pozicije odnosno 10% više od zakonom utvrđenog broja.**

Zaposleno je 777 osoba hrvatske nacionalnosti odnosno 20,00%, što znači da je **Hrvata više za 102 pozicije odnosno 15,00 % više od zakonom utvrđenog broja.**

Zaposleno je 59 osoba iz reda Ostalih/Neopredijeljenih odnosno 1,50, što znači da je **Ostalih/Neopredijeljenih manje na 249 pozicija odnosno 80,90% više od zakonom utvrđenog broja**

Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine, propisuje da struktura policijskih službenika u policijskim organima uopće odražava nacionalnu strukturu stanovništva BiH prema popisu stanovništva iz 1991. godine.

Nesporno je da ovaj *lex specialis* zakon nije nije usklađen sa Ustavom i ostalim zakonima, prije svega sa Zakonom o upravi. Opravdano se postavlja pitanje kako ispoštovati popunjavanje policijskih organa u dijelu koji se odnosi na Jugoslovane. U Bosni i Hercegovini se čak 5,54% populacije izjasnilo kao "Jugosloven" na Popisu iz 1991. godine.

Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine mora se izmjeniti kako bi bi se primjenjivao važeći Popis iz 2013. godine, jer nema niti jedan razlog da se primjenjuje popis star 34 godine, posebno uzimajući u obzir činjenicu da čak 5,54% populacije izjasnilo kao "Jugosloven".

**PREGLED IMENOVANIH
direktora i jednog generalnog sekretara u
21 instituciji Bosne i Hercegovine na dan 8. 5. 2025.**

Posebnim zakonima je propisano paritetno imenovanje rukovodilaca u **20 institucija** Bosne i Hercegovine. Imenuje ih Vijeće ministara na način da direktor i dva zamjenika direktora moraju biti iz tri konstitutivna naroda.

Bošnjaci su rukovodioci u sljedećih sedam institucija Bosne i Hercegovine:

- Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine (863 zaposlenih, godišnji budžet 46.180.000 KM),
- Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju Bosne i Hercegovine (14 zaposlenih, godišnji budžet 736.000 KM),
- Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine (19 zaposlenih, godišnji budžet 1.136.000 KM),
- Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine (33 zaposlena, godišnji budžet 1.993.000 KM),
- Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (163 zaposlenih, godišnji budžet 7.806.000 KM),
- Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (34 zaposlenih, godišnji budžet 2.169.000 KM),
- Obavještajno sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine – nema podataka o zaposlenima, godišnji budžet 49.436.000 KM .

Za navedenih sedam institucija, kojima rukovode Bošnjaci, na raspolaganju su sredstvima iz državnog budžeta u ukupnom iznosu od 109.456.000 KM, a u njima je zaposleno ukupno 1.126 osoba (nedostaju podaci za zaposlene u OSA-i).

Rukovodioci srpske nacionalnosti rukovode sljedećim institucijama Bosne i Hercegovine (ukupno sedam):

- Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (78 zaposlenih, godišnji budžet 10.648.000 KM),
- Služba za poslove sa strancima Bosne i Hercegovine (235 zaposlenih, godišnji budžet 18.238.000 KM),
- Agencija za unapređenje stranih investicija u Bosni i Hercegovini- FIPA (29 zaposlenih, godišnji budžet 1.762.000 KM),
- Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja (26 zaposlenih, godišnji budžet 2.735.000 KM),
- Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine - BHDCA (57 zaposlenih, godišnji budžet 5.286.000 KM),
- Arhiv Bosne i Hercegovine (21) zaposlenih, godišnji budžet 1.003.000 KM),

- Sekretarijat Predsjedništva Bosne i Hercegovine, nema podataka o zaposlenima; godišnji budžet 10.560.000 KM).

U gore navedenih sedam institucija zaposleno je ukupno 446 osoba (*nedostaju podaci za zaposlene u Sekretarijatu Predsjedništva Bosne i Hercegovine*) i one raspolažu budžetskim novcem u ukupnom iznosu od 50.232.000 KM.

Hrvati su rukovodioci u sljedećih sedam institucija Bosne i Hercegovine:

- Granična policija Bosne i Hercegovine (1.988 zaposlenih, godišnji budžet 102.821.000 KM),
- Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine (23 zaposlenih, godišnji budžet 1.136.000 KM),
- Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (104 zaposlenih, godišnji budžet 6.782.000 KM),
- Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi Bosne i Hercegovine - BHANSA(488 zaposlenih,
nema preciznih podataka o godišnjem budžetu, ali je ministar prometa i komunikacija Bosne i Hercegovine Edin Forto, na sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, tvrdio da ova institucija raspolaže budžetom od oko 80 miliona KM godišnje),
- Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost Bosne i Hercegovine (18 zaposlenih, godišnji budžet 1.312.000 KM),
- Ured koordinatora za reformu javne uprave Bosne i Hercegovine (38 zaposlenih, godišnji budžet 1.861.000 KM),
- Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine,(65 zaposlenih, godišnji budžet 5.980.000 KM),

U navedenih sedam institucija zaposleno je ukupno 2.724 osoba, ukupan godišnji budžet za šest institucija je 119.892.000 KM, uz dodatnih oko 80.000.000 za BHANSA-u. Ukupno 199.892.000 KM.

Akti države Bosne i Hercegovine koji propisuju proporcionalnu nacionalnu zastupljenost u institucijama Bosne i Hercegovine

- **Ustav Bosne i Hercegovine, Član IX Opšte odredbe:**
„3. **Funkcioneri** imenovani na položaje u institucijama Bosne i Hercegovine, **u pravilu, odražavaju sastav naroda Bosne i Hercegovine**”.
- **Odluka Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda** (U 5/98 od 1. jula 2000. godine):
Konstitutivnost naroda mora biti shvaćena “kao jedan natkrovljujući princip Ustava BiH kojem se entiteti moraju u potpunosti povinovati prema članu III/3.(b) Ustava **BiH**”. (str 23.)
- **Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (U-23-14-1058444) – predmet „Ljubić“** od 1. decembra 2016. godine): „(...) Pored navedenog, iz naprijed navedenih odredaba Ustava Bosne i Hercegovine slijedi da je **ustavotvorac u institucijama Bosne i Hercegovine uspostavio proporcionalnu zastupljenost** Bošnjaka, Srba i Hrvata kao konstitutivnih naroda“ (str. 21.).
Inače, „proporcionalnost“ se u ovoj odluci navodi ukupno 64 puta, a na nju se pozvao i podnosilac zahtjeva i koristio je kao argument za pokretanje postupka pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine. Tako Božo Ljubić navodi: „**Načelo proporcionalnosti** bi se moralo primjenjivati na način da se ne derogira osnovni smisao proporcionalnosti koji **u višenacionalnoj i složenoj Bosni i Hercegovini predstavlja jedan od ključnih elemenata stabilnosti i ravnopravnosti građana i konstitutivnih naroda**“ (str. 5 i 6)
- **Zakon o upravi - Član 7. Zakona:** „U organima uprave osigurava se **odgovarajuća nacionalna zastupljenost** državnih službenika i zaposlenika u skladu sa **nacionalnom strukturom stanovništva, a prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini**“.
Član 61. st. 4. Zakona: „Rukovodilac organa uprave obavezan je da na osnovu i u okviru Ustava, zakona i drugih propisa i smjernica Vijeća ministara savjesno vrši povjerenu mu funkciju i lično je odgovoran za njeno vršenje, kao i za rad organa kojim rukovodi“.
- **Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine - Član 2. st. 1. Zakona:** „Struktura državnih službenika u državnoj službi **okvirno odražava nacionalnu strukturu stanovništva** Bosne i Hercegovine prema posljednjem popisu stanovništva“.
- **Zakon o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine - Član 3. Principi Zakona**
(E) Zastupljenost pri zapošljavanju: Odgovorni javni službenik nastoji osigurati da se kod imenovanja na javnu poziciju u **pravilu odražava sastav naroda i građana** Bosne i Hercegovine.
- **Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine - Član 3. Zakona:** „Sastav državnih službenika i zaposlenih u organima uprave iz člana 2. ovog

zakona **odražava nacionalnu strukturu stanovništva** prema posljednjem popisu stanovništva u BiH, u skladu sa čl. V.4.b) i IX.3. Ustava BiH, odredbama Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (...), Zakona o upravi (...) i Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (...).“

- **Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine - Član 4. st. (4)** „Sastav Vijeća, u pravilu odražava sastav naroda Bosne i Hercegovine i spolnu zastupljenost u Bosni i Hercegovini. Pravilnik Vijeća reguliše postupke koji su neophodni da bi se osiguralo poštovanje važećih odredbi Ustava i zakona Bosne i Hercegovine koji regulišu ovo pitanje“.
Član 43. („Kriteriji za imenovanje“) st. (2): „Vijeće primjenjuje odgovarajuće ustavne odredbe kojim se uređuju jednaka prava i zastupljenost konstitutivnih naroda i ostalih. Imenovanja na svim nivoima pravosuđa također trebaju da imaju za cilj i postizanje jednakosti spolova“.
- **Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine - Član 8. stav 9.** „Struktura zaposlenika kod poslodavca **okvirno odražava nacionalnu strukturu stanovništva Bosne i Hercegovine prema posljednjem popisu stanovništva.**“

Mišljenje Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine broj 08-02-4-2673/13 od 25. marta 2013. godine, u vezi s popunjavanjem zaposlenika u jednoj instituciji na nivou države Bosne i Hercegovine, u kojem je navedeno sljedeće: „(...) **Prioritetno bi trebalo primati one kandidate koji pripadaju narodu koji nije dovoljno zastupljen u strukturi zaposlenika poslodavca.** Naravno, može se primati samo onaj kandidat koji ispunjava sve uslove za radno mjesto koje se popunjava“. (*Mišljenje tadašnjeg državnog ministra pravde Bosne i Hercegovine Bariše Čolaka.*)

Popis stanovništva u Bosni i Hercegovini – osnova za imenovanje rukovodilaca i zapošljavanje u državnoj službi

Procentualni omjer koji moraju poštovati sve institucije na nivou Bosne i Hercegovine, kako nalažu Ustav Bosne i Hercegovine i državni zakoni, posebno član 7. Zakona o upravi, je Popis iz 2013. godine (*osim policijskih organa, vidjeti u nastavku*).

Popis stanovništva u Bosni i Hercegovini 2013. godine (stanovništvo ukupno - 3.531.159):

Bošnjaci - 50,11 %,
Srbi - 30,78 %,
Hrvati - 15,43 %,
Ostali - 3,68 %.

Osim toga, visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini Christian Schmidt, mijenjajući Ustav Federacije BiH na dan izbora, 2. oktobra 2022. godine, koristio je Popis iz 2013. godine: “(...) **objavljeni rezultati posljednjeg popisa stanovništva u Bosni i Hercegovini** koristit će se za

izračunavanja koja zahtijevaju demografske podatke a potrebna su za izbor delegata u Dom naroda.” Amandman CXXVIII, *Odluka kojom se donose amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine*, veb stranica Ureda visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini: <https://www.ohr.int/decision-enacting-amendments-to-the-constitution-of-the-federation-of-bosnia-and-herzegovina-4/>

Propisi koji se odnose na policijske službenike

Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine - Član 4. Nacionalna zastupljenost: „Struktura policijskih službenika u policijskim organima uopšte odražava nacionalnu strukturu stanovništva BiH prema popisu stanovništva iz 1991. godine.”

Identična odredba se nalazi u svim relevantnih zakonima koji se odnose na pojedine policijske organe na nivou Bosne i Hercegovine, npr. na Agenciju za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine, Graničnu policiju Bosne i Hercegovine itd.

Popis stanovništva u Bosni i Hercegovini 1991. godine (stanovništvo ukupno - 4.377.033):

Bošnjaci – 43,5 %,

Srbi - 31,2 %,

Hrvati - 17,4 %,

Ostali –7,9 % (Jugosloveni 5,54%, Ostali i drugi 2,36%).